

УДК 349.414

Харитоновна Тетяна Євгенівна,

кандидат юридичних наук, доцент, докторант кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія»

КОЛІЗІЇ НОРМ ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВИДІВ ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ

Постановка проблеми. Законом України від 12 лютого 2015 року № 191-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» [1] було внесено зміни до статті 99 Земельного кодексу України (далі – ЗК України) «види права земельного сервітуту», змінивши один із його видів на інший. Зокрема, право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій було замінено правом на розміщення тимчасових споруд (малих архітектурних форм). Втрата ЗК України зазначеного виду земельного сервітуту повинна була потягнути ряд змін і до інших законодавчих актів (яких, навіть, із переліку об'єктів видно, що існує чимало), тому існує необхідність аналізу останніх для з'ясування узгодженості внесених у законодавство змін.

Стан дослідження. Окремі аспекти земельних сервітутів досліджувалися у працях В.І. Андрейцева, Д.В. Бусуйок, В.К. Гуревського, П.Ф., Кулинич, Р.І. Марусенка, А.М. Мірошніченка, Є.О. Мічуріна, В.В. Носіка, Н.І. Титової, М.В. Шульги та інших.

Метою цієї статті є аналіз земельного та цивільного законодавства, яке регулює встановлення права прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій та визначення відповідності внесених змін діючим нормам.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що під правом земельного сервітуту розуміється право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками). Відповідно до чинної редакції ст. 99 ЗК України власники або землекористувачі земельних ділянок можуть вимагати встановлення таких земельних сервітутів: а) право проходу та проїзду на велосипеді; б) право проїзду на транспортному засобі по наявному шляху; в) право на розміщення

тимчасових споруд (малих архітектурних форм); г) право прокладати на свою земельну ділянку водопровід із чужої природної водойми або через чужу земельну ділянку; ґ) право відводу води зі своєї земельної ділянки на сусідню або через сусідню земельну ділянку; д) право забору води з природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право проходу до природної водойми; е) право поїти свою худобу із природної водойми, розташованої на сусідній земельній ділянці, та право прогону худоби до природної водойми; є) право прогону худоби по наявному шляху; ж) право встановлення будівельних риштувань та складування будівельних матеріалів з метою ремонту будівель та споруд; з) інші земельні сервітуту [2]. Як вже зазначалося вище, пункт «в» ст. 99 ЗК України було суттєво змінено шляхом заміни одного виду земельного сервітуту на інший.

Розглянемо, як же визначив законодавець долю «зниклого» у ЗК такого виду земельного сервітуту, як право прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку, трубопроводів, інших лінійних комунікацій, у інших законодавчих актах.

В першу чергу слід звернутися до Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Частина 1 ст. 404 ЦК України встановлює, що право користування чужою земельною ділянкою або іншим нерухомим майном полягає у можливості проходу, проїзду через чужу земельну ділянку, прокладання та експлуатації ліній електропередачі, зв'язку і трубопроводів, забезпечення водопостачання, меліорації тощо [3]. Тобто, особа має право вимагати від власника (володільця) сусідньої земельної ділянки, а в разі необхідності – від власника (володільця) іншої земельної ділянки надання досліджуваного виду земельного сервітуту.

Звернемося тепер до спеціального законодавства України, яке стосується окресленої проблематики. Для цього доцільним буде розглянути цей вид

